

Sygn. akt I CSK 551/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

SSN Roman Trzaskowski

Protokolant Ewa Krentzel

w sprawie z powództwa „P.” sp. z o.o. w W.

przeciwko „S.” sp. z o.o. w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 5 lipca 2018 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 6 grudnia 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania i
rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 27 marca 2013 r. oddalił powództwo „P.” sp. z o.o. w W. przeciwko „S.” sp. z o.o. w W. o zapłatę kwoty 14.821.934,21 zł wraz z ustawowymi odsetkami: od kwoty 2.259.971,92 zł - od dnia

19 września 2009 r., od kwoty 140.760,35 zł - od dnia 23 marca 2011 r., od kwoty 197.001,94 zł - od dnia 25 sierpnia 2009 r. i od kwoty 12.224.200,00 zł - od dnia 18 września 2010 r. do dnia zapłaty oraz orzekł o kosztach procesu, przyjmując za podstawę rozstrzygnięcia następujące ustalenia i wnioski:

W dniu 10 maja 2004 r. strony zawarły umowę, na podstawie której powódka odstąpiła pozwanej lokal użytkowy położony w budynku Centrum (...). Powódka, zrezygnowała z wiążącej ją z Centrum (...) umowy najmu tegoż lokalu. Pozwana zobowiązała się do prowadzenia w powyższym lokalu apteki pod własną nazwą i na własny rachunek, na takich samych warunkach, na jakich prowadzi pozostałe apteki na terytorium Polski i zapłaty powódce wynagrodzenia rocznego stanowiącego równowartość 50% zysku netto osiąganego z tytułu prowadzenia apteki w pozyskanym lokalu za dany rok obrotowy. Wysokość należnego powódce wynagrodzenia miała być wyliczana przez pozwaną. Wstępny dokument, oznaczony przez strony w umowie symbolem „RZS”, dotyczący rozliczenia przychodów i kosztów z działalności apteki za dany rok obrotowy pozwanej miał być przedstawiony powódce nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia zamknięcia danego roku obrotowego pozwanej. Sposób prowadzenia działalności handlowej w lokalu odstąpionym przez powódkę w Centrum (...) i wyliczenia wysokości wynagrodzenia należnego powódce z tytułu przedmiotowego odstąpienia miały być zgodne z zasadami, które zostały określone w dokumencie dotyczącym działalności apteki, oznaczonym przez strony symbolem „ZRA”, stanowiącym załącznik numer 4 do umowy. W załączniku tym strony wskazały koszty, jakie pozwana będzie uprawniona potrącić z wynagrodzeniem należnym powódce. Strony zastrzegły na rzecz powódki prawo do otrzymania ostatecznego rozliczenia przychodów i kosztów z działalności apteki („RZS”) za dany rok obrotowy przygotowanego na podstawie sprawozdania finansowego zbadanego przez biegłego rewidenta i zatwierdzonego przez Zgromadzenie Wspólników pozwanej w terminie siedmiu miesięcy od dnia zamknięcia danego roku obrotowego pozwanej. Powódka była uprawniona do weryfikacji ostatecznego rozliczenia przy pomocy wybranego przez siebie biegłego rewidenta oraz do wglądu do wszelkich dokumentów związanych z działalnością apteki. W umowie pozwana zobowiązała się także do zapłaty kar umownych wynoszących 200.000,00

zł, w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania polegającego na zapłacie powódce rocznego wynagrodzenia w kwocie stanowiącej 50 % zysku osiąganego przez pozwaną z prowadzenia apteki w lokalu w Centrum (...) przed 1 stycznia 2007 r., albo kwotę stanowiącą równowartość dwukrotności rocznego zysku netto apteki za ostatni rok obrotowy pozwanej, gdyby niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, o którym mowa powyżej, miało miejsce po 1 stycznia 2007 r. Strony były uprawnione do rozwiązania umowy po upływie pięciu lat od jej zawarcia za pomocą opcji PUT (zastrzeżonej dla powódki) lub opcji CALL (zastrzeżonej dla pozwanej). W obu przypadkach umowa miała wygasnąć w zamian za zapłatę przez pozwaną na rzecz powódki ceny realizacji opcji tj. określonej przez strony sumy pieniężnej, stanowiącej pięciokrotność średniego zysku apteki w okresie dwóch lat przed realizacją danej opcji. Cena realizacji opcji była uzależniona od wyników finansowych apteki i oparta o takie same wyliczenia, jak w przypadku obliczenia rocznego zysku apteki. Wyłączną podstawą do obliczenia powyższych sum miały być zasady określone w załączniku numer 4 do umowy („ZRA”). W załączniku tym strony określiły zasady wyliczania przez pozwaną wysokości wynagrodzenia należnego powódce oraz wskazały koszty, jakie pozwana będzie uprawniona potrącać z wynagrodzenia powódki. Koszty franczyzy były niezbędne dla spełnienia wymogu prowadzenia apteki w sposób określony w ust. 4.1. umowy łączącej strony tj. aby apteka była prowadzona w sposób, w jaki pozwana prowadzi apteki na terenie Polski. Koszty franczyzy podlegały uwzględnieniu przy obliczaniu przez pozwaną wysokości opłat dla powódki i zostały zaliczone do punktu 4.5. wymienionego załącznika tj. do pozwoleń i licencji związanych z działalnością apteki. Po pięciu latach obowiązywania umowy z dnia 10 maja 2004 r. powódka skorzystała z przysługującego jej prawa do rozwiązania umowy w zamian za zapłatę przez pozwaną opcji PUT. W związku z powyższym w dniu 11 maja 2009 r. powódka złożyła pozwanej odpowiednie oświadczenie, a następnie zwróciła się do pozwanej z żądaniem dokonania stosownych rozliczeń oraz zapłaty kwot należnego, a niewypłaconego powódce wynagrodzenia za 2008 r. W dniu 2 czerwca 2009 r. strony zawarły dwie umowy – umowę rozwiązującą oraz umowę rozliczenia opcji PUT. Na ich podstawie pozwana zobowiązała się do zapłaty na rzecz powódki

bezspornej kwoty wynagrodzenia za rozwiązanie umowy w wysokości 12.755.346 zł powiększonej o podatek VAT. Powódka nie zgodziła się na skorygowanie należnych jej kwot wynagrodzenia o kwoty franczyzy.

Sąd Okręgowy, odnosząc się do opinii sporządzonej przez biegłego sądowego, wskazał, że wprowadzie przeprowadzanie dowodu z opinii biegłego celem ustalenia obowiązującego stanu prawnego oraz zasad stosowania i wykładni przepisów prawa, jest niedopuszczalne, jednak reguła ta nie obejmuje szczególnie specjalistycznych, przy tym obszernych i rzadko stosowanych gałęzi prawa krajowego oraz zasad doświadczenia życiowego. Opinia biegłego sądowego sporządzona w niniejszej sprawie odnosiła się do takiej właśnie specjalistycznej wiedzy, gdyż dotyczyła kwestii z pogranicza kilku gałęzi nauki; nie ograniczyła się przy tym do analizy przepisów prawa, lecz odniosła się do zagadnień związanych z rachunkowością, zarządzaniem oraz organizacją przedsiębiorstw.

Sąd pierwszej instancji miał na uwadze, że kwota dochodzona pozwem obejmowała karę umowną z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwaną w latach 2007 – 2009 w wysokości 12.224.200,00 zł oraz niezapłaconą część wynagrodzenia wynikającego z rozliczenia opcji PUT z dnia 2 czerwca 2009 r. w kwocie 2.259.734,21 zł. Uznając, że kary umowne zostały zastrzeżone przez strony wobec zobowiązania *stricte* pieniężnego, oddalił powództwo w tym zakresie na podstawie art. 483 k.c. Odnosnie zaś dochodzonej przez powódkę części wynagrodzenia wynikającej z rozliczenia opcji PUT wskazał, że szczegółowa analiza kosztów wyliczonych w załączniku numer 4 umowy wskazuje, iż miały być w nim uwzględnione wszystkie istotne wydatki (koszty), związane funkcjonalnie z prowadzeniem apteki. W konsekwencji - aprobując stanowisko biegłego sądowego wyrażone w sporządzonej opinii - uznał, że koszty franczyzy były niezbędne dla spełnienia wymagania prowadzenia apteki w sposób określony w ust. 4.1. umowy; powinny być one uwzględnione przy obliczaniu wysokości opłat należnych powódce, jako mieszczące się w punkcie 4.5 załącznika numer 4 do umowy, obejmującym pozwolenia i licencje związane z działalnością apteki. Powództwo podlegało zatem oddaleniu również w zakresie żądania zapłaty kwoty 2.597.734,21 zł.

Sąd Apelacyjny w (...), na skutek apelacji powódki, skierowanej przeciwko rozstrzygnięciu oddalającemu żądanie zapłaty kwoty 2.597.734,21 zł, wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że sumę tę zasądził od pozwanej na rzecz powódki z odsetkami ustawowymi: od kwoty 2.259.971,92 zł – od dnia 19 września 2009 r., od kwoty 140.760,35 zł - od dnia 23 marca 2011 r. i od kwoty 197.001,94 zł - od dnia 25 sierpnia 2009 r. oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd Apelacyjny nie podzielił poglądu Sądu Okręgowego, aprobującego stanowisko biegłego z zakresu rachunkowości oraz zarządzania, jakoby koszty franczyzy były niezbędne dla spełnienia wymagania prowadzenia apteki w sposób wskazany w umowie. W tym zakresie Sąd Apelacyjny ustalił, że zgodnie z ust. 4.3 umowy wydatki na prowadzenie apteki były ponoszone przez pozwaną zgodnie z wydatkami określonymi w załączniku „ZRA” i miały na celu maksymalizację zysku apteki. Załącznik numer 4 oznaczony jako „ZRA” określał zasady obliczenia wynagrodzenia w kwocie będącej równowartością 50 % zysku z tytułu wykonania zobowiązania. Wysokość opłat zależała od wysokości zysku/straty i była obliczana według określonego wzoru. Za przychód netto uważano wyłącznie przychody ze sprzedaży pomniejszone o koszty i wydatki wskazane w załączniku numer 4. W załączniku wymieniono koszty i wydatki pomniejszające przychody ze sprzedaży do celów ustalenia zysku. Wyliczenie ujęte w załączniku miało charakter szczegółowy i obejmowało wszystkie, nawet niewielkie koszty jak np. abonament telefoniczny, czy materiały i usługi biurowe. Na podstawie umowy franczyzy z dnia 1 stycznia 2000 r. zawartej pomiędzy „G.” B.V. w Amsterdamie a S. (Poland) sp. z o.o. w W., pozwana zobowiązała się płacić na rzecz francyzodawcy honorarium w wysokości 1 % sprzedaży brutto francyzobiorcy w każdym sklepie francyzowym w ramach wynagrodzenia za udzielenie franczyzy i wykorzystywanie znaków w okresie obowiązywania umowy oraz wszelkich usług świadczonych zgodnie z umową z wykorzystaniem tzw. systemu Kofflera. Obecnie przedmiotowa opłata jest uiszczana przez pozwaną na rzecz spółki „S.” (Israel) Ltd, która z dniem 29 czerwca 2007 r., na skutek przelewu praw i obowiązków, stała się stroną umowy franczyzy. W trakcie obowiązywania umowy z dnia 10 maja 2004 r. koszty franczyzy nie były uwzględniane przy wyliczaniu zysku apteki. Pismem z dnia 18

września 2009 r. spółka „S.” Polska dokonała potrącenia wierzytelności P. w wysokości 1.567.716,00 zł z tytułu skorygowanego wynagrodzenia związanego z umową rozliczenia opcji PUT, zawartej między stronami w dniu 2 czerwca 2009 r., z wierzytelnościami „S.” w łącznej wysokości 420.671,00 zł. Wśród wierzytelności przysługujących pozwanej wskazano m. in. kwotę 218.497,50 zł z tytułu nadpłaty z dnia 7 sierpnia 2007 r., powstałej na skutek niedoszacowania kosztów i wynagrodzeń pracowników apteki oraz kosztów opłat licencyjnych ponoszonych przez S. w związku z działalnością apteki, określonych w załączniku numer 4 do umowy z dnia 10 maja 2004 r.

Sąd Apelacyjny uznał, że stanowisko Sądu Okręgowego dotyczące ustalenia istnienia podstawy do potrącenia kwoty 2.597.734,21 zł z tytułu poniesionych przez pozwaną kosztów franczyzy nie było prawidłowe. Uznając zarzut naruszenia art. 278 k.p.c. za trafny, wskazał, że dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości, organizacji i zarządzania, analizy wyceny przedsiębiorstw, został dopuszczony na okoliczność ustalenia możliwości zaliczenia przez pozwaną poniesionych opłat z tytułu franczyzy oraz wypłat dla kadry menedżerskiej w koszty uzyskania przychodu w oparciu o zawartą między stronami umowę w dniu 10 maja 2004 r. W oparciu o tę opinię Sąd pierwszej instancji ustalił stan prawny właściwy do oceny umowy łączącej strony oraz zasad jej stosowania, co – w świetle art. 278 § 1 k.p.c. – jest zabiegiem niedopuszczalnym. Sąd Apelacyjny dostrzegł, że okoliczności, do których miała odnieść się opinia, dotyczą skomplikowanych kwestii z zakresu rachunkowości, struktury organizacyjnej przedsiębiorstw i międzynarodowego prawa podatkowego, w tym problemu tzw. cen transferowych; opinia ta ograniczała się jednak do analizy zapisów umowy i jej załączników, wkraczając tym samym w domenę zarezerwowaną dla sądu. Rozstrzygnięcie kwestii, czy zawierając umowę z dnia 10 maja 2004 r. strony przewidziały uwzględnienie kosztów franczyzy jako wpływających na wysokość wynagrodzenia należnego pozwanej oraz możliwość ewentualnego potraktowania opłaty jako wydatków dotyczących pozwoleń i licencji związanych z działalnością apteki nie wymagała przeprowadzenia dowodu z uzupełniającej opinii biegłego. Sam fakt ustalenia, że koszty franczyzy były funkcjonalnie związane z prowadzoną działalnością apteki oraz że w rzeczywistości były ponoszone przez pozwaną, nie stanowi dostatecznej podstawy do uznania, iż

zgodnym zamiarem stron było uwzględnianie ich przy wyliczaniu zysku apteki. Sąd Apelacyjny przyjął, że katalog kosztów i wydatków miał charakter zamknięty, o czym świadczy m.in. fakt, że koszty franczyzy nie były uwzględniane przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia należnego pozwanej przez cały okres współpracy. Ponadto opłata francyzowa wiąże się ze stosunkiem cywilnoprawnym i nie wykazuje żadnego podobieństwa do opłaty za udzielenie pozwolenia lub licencji. Wobec szczegółowego określenia innych wydatków, niezasadnym było zakwalifikowanie tych opłat do „innych kosztów operacyjnych”, czy „wszelkich kosztów i wydatków związanych z otwarciem apteki”. Pozwana dokonała potrącenia tych kwot w odpowiedzi na żądanie zapłaty zgłoszone przez powódkę po około pięciu latach od zawarcia przez strony umowy, przy czym kwota stanowiąca opłatę za francyzę nie została wskazana dokładnie, a łącznie z wierzytelnością przysługującą spółce S. z tytułu nadpłaty powstałej na skutek niedoszacowania kosztów i wynagrodzeń pracowników apteki. Dokładne określenie tej kwoty było niemożliwe również w świetle oświadczenia pozwanej o potrąceniu.

Sąd Apelacyjny zauważył, że Drogeria w Centrum (...) była punktem handlowym spółki „S.” Polska, niemającym osobowości prawnej, strukturalnie i finansowo powiązanych i całkowicie zależnym od pozwanej. Z kolei „S.” Polska stanowi spółkę prawa handlowego, która - w świetle twierdzeń strony pozwanej - ponosi koszty franczyzy w zakresie korzystania z tytułu know-how i autorskiego systemu sprzedaży (tzw. "systemu Kofflera") udzielonego jej przez spółę „S.” (Israel) Ltd. Z uwagi na powiązania kapitałowe, wdrożenie oraz wykorzystywanie systemu wynika z faktu uczestniczenia przez pozwaną w grupie kapitałowej, a nie z udostępnienia pozwanej know-how przez podmiot względem niej niezależny i odrębny. Sąd podkreślił, że nie kwestionując tego, iż umowa franczyzy jest umową nienazwaną, powszechne stosowanie tej umowy w obrocie gospodarczym pozwoliło na ukształtowanie elementów przedmiotowo istotnych. Jednym z nich jest to, że francyzobiorca działa we własnym imieniu i na własny rachunek, korzystając z udostępnionej mu przez francyzodawcę koncepcji prowadzenia działalności. W ocenie Sądu Apelacyjnego, skoro zapis o uwzględnieniu kosztów franczyzy nie został wyszczególniony w załączniku numer 4 „ZRA”, a koszt franczyzy nie był uwzględniany w rozliczeniach spółki przez kolejne pięć lat, to obniżenie

wynagrodzenia należnego pozwanej z tego tytułu na skutek dostrzeżenia tego faktu nie może prowadzić do zmiany rozumienia umowy, które do momentu jej rozwiązania nie było kwestionowane przez strony.

W skardze kasacyjnej, opartej na obu podstawach określonych w art. 398³ § 1 k.p.c., pozwana wniosła o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w części uwzględniającej powództwo co do kwoty 2.597.734,21 zł wraz z ustawowymi odsetkami i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

W ramach podstawy naruszenia przepisów postępowania skarżąca zarzuciła – mające istotny wpływ na wynik sprawy - naruszenie art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 162 i art. 391 § 1 zdanie 1 k.p.c., 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 65 § 2 k.c. oraz art. 278 § 1 k.p.c.

Podstawę naruszenia prawa materialnego wypełniła zaś zarzutem naruszenia art. 65 § 2 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podniesione przez skarżącą zarzuty naruszenia przepisów postępowania zmierzały do wykazania bezzasadności pominięcia przez Sąd Apelacyjny przeprowadzonego dowodu z opinii biegłego, uznania tej opinii za niedopuszczalną i nieuwzględnienia wynikającej z niej konkluzji, a w konsekwencji dokonania – bez posiłkowania się opinią biegłego - wykładni oświadczeń woli stron umowy zawierającej sformułowania i wzory ze specjalistycznych dziedzin nauki, wykraczające poza wiedzę powszechną. Zarzutom tym nie można odmówić słuszności.

Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości, organizacji i zarządzania, analizy wyceny przedsiębiorstw, dopuszczony na okoliczność ustalenia możliwości zaliczenia przez pozwaną poniesionych opłat z tytułu franczyzy oraz wypłat dla kadry menedżerskiej w koszty uzyskania przychodu w oparciu o zawartą między stronami umowę w dniu 10 maja 2004 r. był niedopuszczalny, gdyż opinia biegłego nie może służyć ustaleniu obowiązującego stanu prawnego oraz zasad stosowania i wykładni umowy.

Trafnie wskazała skarżąca, że kwestia prawidłowości przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego uchylała się spod kontroli instancyjnej Sądu Apelacyjnego wynikającej z art. 378 § 1 k.p.c. W świetle ugruntowanego orzecznictwa, strona nie może skutecznie zarzucać w apelacji, jak również w skardze kasacyjnej, uchybienia przez sąd przepisom postępowania, dotyczącego przeprowadzania dowodów, jeżeli w trybie art. 162 k.p.c. nie zwróciła uwagi sądu na to uchybienie (por. uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 27 października 2005 r., III CZP 55/05, OSNC 2006, nr 9, poz. 144, z dnia 27 czerwca 2008 r., III CZP 50/08, OSNC 2009, nr 7-8, poz. 103, wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 1998 r., I PKN 322/98, OSNP 1999, nr 20, poz. 641, z dnia 20 sierpnia 2001 r., I PKN 580/00, OSNP 2003, nr 14, poz. 332, oraz niepublikowane wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 30 września 2004 r., IV CK 710/03, z dnia 4 października 2006 r., z dnia 12 stycznia 2007 r., IV CSK 340/06, z dnia 15 czerwca 2007 r., II CSK 96/07, z dnia 26 lutego 2009 r., IV CSK 409/08). Celem wskazanego przepisu jest pobudzenie inicjatywy procesowej stron, zapobieganie ich nielojalności przez zobligowanie do zwracania na bieżąco uwagi sądu na wszelkie uchybienia procesowe w celu ich niezwłocznego wyeliminowania i niedopuszczenie do celowego tolerowania przez strony takich uchybień z zamiarem późniejszego wykorzystania ich w środkach. Wobec braku stosownych zastrzeżeń do protokołu w chwili podjęcia decyzji o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego, Sąd Apelacyjny nie mógł uznać tego dowodu za niedopuszczalny, lecz powinien dokonać jego szczegółowej oceny.

W piśmiennictwie i orzecznictwie podkreśla się, że sąd nie jest związany opinią biegłego w zakresie jego wypowiedzi odnoszących się do - zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji sądu - kwestii ustalenia i oceny faktów oraz sposobu rozstrzygnięcia sprawy. Jeżeli biegły, z przekroczeniem granic swojej kompetencji - obok wypowiedzi w kwestiach wymagających wiadomości specjalnych - zamieści w opinii także sugestie co do sposobu rozstrzygnięcia kwestii prawnych, sąd powinien je pominąć, co jednak nie dyskwalifikuje całej opinii biegłego (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 2 lutego 2012 r., II UK 118/11, nie publ.; z dnia 27 maja 2010 r., II PK 359/09, nie publ.; z dnia 7 kwietnia 2010 r., II PK 300/09, nie publ.). Stwierdzenie przez Sąd Apelacyjny, że sporządzona w niniejszej sprawie opinia biegłego sprowadzała się do ustalenia obowiązującego stanu prawnego, a tym

samym wkraczała w wyłączne kompetencje sądu, nie może oznaczać, że tylko z tej przyczyny opinia ta również w zakresie mieszczącym się w kompetencjach biegłego stała się nieprzydatna, gdyż - jak każdy środek dowodowy - podlega ona ocenie sądu orzekającego. Dlatego też Sąd Apelacyjny powinien dokonać oceny wszystkich jej elementów i wskazać, które z nich mogą, a które nie mogą okazać się przydatne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Zgodnie z art. 278 § 1 k.p.c., sąd może skorzystać z opinii biegłego jako środka dowodowego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Przepis ten ogranicza samodzielność sądu w zakresie dokonywania ustaleń wymagających wiadomości specjalnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2017 r., I UK 172/16, nie publ.). Do naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. może dojść wtedy, gdy sąd samodzielnie wypowiada się w kwestiach wymagających wiadomości specjalnych, z pominięciem dowodu z opinii biegłego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2015 r., I UK 345/14, nie publ.).

Sąd Apelacyjny dostrzegł, iż okoliczności, które miały zostać przedstawione przez biegłego w opinii, dotyczyły skomplikowanych kwestii z zakresu rachunkowości, struktury organizacyjnej przedsiębiorstw i międzynarodowego prawa podatkowego, w tym problemu tzw. cen transferowych. Mimo tego stwierdzenia uznał jednak, że również przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego byłoby niedopuszczalne. Ocena ta, dotknięta wyraźną niekonsekwencją, trafnie została zakwestionowana przez skarżącą. Należy zauważyć, że same strony uzgodniły, iż powódka będzie miała prawo do podważenia wyliczenia zysku pozwanej, ale jedynie za pomocą opinii biegłego rewidenta, co potwierdza skomplikowany - wymagający wiedzy specjalnej - charakter rozliczeń między nimi. Tymczasem Sąd Apelacyjny, odrzucając opinię biegłego w całości, samodzielnie zinterpretował pojęcia zawarte w załączniku numer 4 do umowy („ZRA”) przyjmując, że nie mieszczą się w nich opłaty franczyzowe; skupił się przy tym przede wszystkim na pojęciach „pozwolenia i licencje”, nie dokonując szczegółowej analizy określeń „inne koszty operacyjne” czy „wszelkie koszty i wydatki związane z otwarciem apteki”. Jedynie ubocznie wskazał, że wobec szczegółowego określenia innych wydatków niezasadnym było zakwalifikowanie opłat z tytułu franczyzy do tych kosztów. Bez dokładnego wyjaśnienia znaczenia tych pojęć nie jest możliwe

ustalenie, czy mieściły się w nich opłaty franczyzowe; przytoczona ocena Sądu Apelacyjnego jest w tym zakresie niewystarczająca.

Brak poszerzonych i precyzyjnych rozważań w tym zakresie uniemożliwia skuteczne odparcie zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

aj